

Algemeen bestuur

Vergadering	8 april 2021
Agendapunt	4
Onderwerp	Mededelingen

1. Motie gemeente Buren 'grip op uitgaven van GR-en'

Op 10 november 2020 heeft de gemeenteraad van Buren een motie aangenomen over grip op de gemeenschappelijke regelingen (zie bijlage). De motie betreft de wens van de gemeenteraad om voor alle samenwerkingsverbanden, waar onder gemeenschappelijke regelingen en DVO's een taakstellende bezuiniging op te leggen van minimaal 2% voor 2022.

In de concept Programmabegroting GGD 2022 zijn besparingen van ruim 2% opgenomen.

2. GGD Benchmark 2019

Er zijn in Nederland 25 gemeentelijke gezondheidsdiensten (GGD'en), die de gezondheid van burgers bewaken, beschermen en bevorderen. Om de kwaliteit van het werk te monitoren en van elkaar te kunnen leren houden GGD'en zich al jarenlang een spiegel voor. Dit gebeurt door middel van de benchmark voor GGD'en. Sinds 2012 wordt een benchmark opgesteld op basis van een aantal indicatoren. Vanaf 2018 zijn de resultaten openbaar. De benchmark verschijnt om de twee jaar. In bijgaand rapport worden de benchmarkresultaten over het jaar 2019 weergegeven. In dit jaar was nog geen sprake van een COVID-19 pandemie en het werk van de GGD'en stond in het teken van de reguliere taken. Het rapport is ingedeeld op basis van de vier pijlers voor de publieke gezondheid en de veelvoorkomende taken, waaronder gezondheidsbevordering en JGZ.

Doordat GGD'en regionaal en lokaal maatwerk leveren (op basis van de besluiten van de 25 GGD-besturen), zijn de werkzaamheden van de 25 GGD'en niet allemaal hetzelfde. Dit zien we terug in de benchmark. Highlights voor onze GGD:

Inhoudelijk:

- Jeugd: qua percentage overgewicht en roken scoort GZ gemiddeld. Het % kinderen in klas 2 van Voortgezet Onderwijs dat in de afgelopen 4 weken alcohol heeft gedronken is in GZ hoger: 11,7% vs 10,7% gemiddeld.
- Ouderen: GZ scoort gemiddeld qua ervaren goede gezondheid (62% vs 63%).
- De GGD heeft in alle gemeenten 'lage SES' gebieden in beeld.
- Omgevingswet: onze GGD is bij alle 14 deelnemende gemeenten betrokken bij de ontwikkeling en/of uitvoering van de Omgevingswet: 100% vs 91,4% landelijk.
- Toezicht kinderopvang: 157% inspectie-onderzoeken verricht bij de geregistreerde kinderopvang in de regio; het landelijk gemiddelde is 131,27%. In principe vindt bij iedere kinderopvang-voorziening een jaaronderzoek plaats; daarnaast kunnen er ook andere onderzoeken gehouden worden. Het percentage inspecties kan daardoor boven de 100% komen.
- Het percentage verwijzingen door JGZ vanuit standaard contactmoment en vanuit onderzoek op indicatie is bij GGD Gelderland-Zuid 8,00%, terwijl het landelijk gemiddelde 6,71% is.
- Vaccinatiegraad 88,9%; landelijk is deze 90,14%.

Organisatie

- GGD GZ heeft lager dan gemiddeld aantal fte per 100.000 inwoners voor: epidemiologie, technische hygiënezorg en jeugdgezondheidszorg.
- GGD GZ heeft hoger dan gemiddeld aantal fte per 100.000 inwoners voor: infectieziektebestrijding en gezondheidsbevordering.
- Inwonerbijdrage 2019 € 32,63 vs € 28,20 landelijk gemiddelde (afhankelijk van de bij de GGD belegde taken).

3. Kwartaalrapportage Veilig Thuis

Bijgevoegd is de kwartaalrapportage van Veilig Thuis betreffende de periode oktober t/m december 2020. Op deze manier krijgt u zicht op de uitvoering van de wettelijke taken van Veilig Thuis Gelderland-Zuid. Bron is het cliëntregistratiesysteem REGAS. Naast cijfermatige weergaven in tabellen en grafieken is in de kwartaalrapportage ook aangegeven wat de belangrijkste ontwikkelingen zijn, en wat we kunnen verwachten in de komende periode.

De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd ontvangt sinds 2019 ook alle kwartaalrapportages. Naar aanleiding van deze (4^e kwartaal 2020) rapportage heeft de IGJ medio maart vragen gesteld aan de directeur Veilig Thuis over het niet halen van de wettelijke termijnen van de meldingen en van de diensten Voorwaarden & Vervolg en Onderzoek. De IGJ wil binnen een maand van de directeur VT weten:

- Hoe komt het dat de wettelijke termijnen niet worden gehaald?
- Welke acties heeft u ingezet en gaat u inzetten om structureel te gaan voldoen aan de termijnen?
- Wanneer verwacht u binnen de wettelijke termijnen te gaan werken?

Ook zonder brief van de IGJ was Veilig Thuis al van plan om dit jaar met behulp van externe deskundigheid¹ het logistieke proces te analyseren en te optimaliseren. Om onder andere de werkvoorraad beter onder controle te krijgen en de wettelijke termijnen beter te halen. Hiermee is het streven om in 2022 90% van de wettelijke termijnen te behalen. Daarbij is zicht hebben op in-, door- en uitstroom van werk een randvoorwaarde. VT gaat sturen op uitstroom in plaats van instroom; de bedoeling is dat hiervoor eind tweede kwartaal 2021 alle medewerkers beschikken over een dashboard waaruit hun caseload, doorstroomtijden etc. te zien zijn.

De directeur van Veilig Thuis zal naar de Inspectie een antwoordbrief sturen met een analyse en verwijzing naar het inzetten van externe deskundigheid.

4. Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming

Waarschijnlijk sturen de Minister van J&V (Sander Dekker) en de Staatsecretaris van VWS (Paul Blokhuis) eind maart een Toekomstscenario voor kind- en gezinsbescherming naar de Tweede Kamer, dat komende maanden aan het veld ter consultatie wordt voorgelegd. De komende jaren zal dit Toekomstscenario voor kind- en gezinsbescherming impact hebben op de organisaties en medewerkers van alle Veilig Thuis-organisaties, Gecertificeerde Instellingen en op de Raad voor de Kinderbescherming. Via de VNG bent u hierover geïnformeerd.

De oorsprong van het hele verhaal dateert van eind 2019. Toen constateerde de Inspectie voor Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) dat er knelpunten zijn in de gehele keten van Veilig Thuis – Raad voor de Kinderbescherming – Gecertificeerde Instelling. Daardoor duurt het te lang voordat kinderen en gezinnen in het gedwongen kader de juiste hulp krijgen. Het kan eenvoudiger wordt geconstateerd in het Toekomstscenario. De insteek hiervan is: zorgen voor minder verkokering en overlap en het bieden van hulp en bescherming dichtbij het gezin en meer integraal. Het Toekomstscenario dat is ontwikkeld heeft als stip op de horizon: een vereenvoudigde jeugdbeschermingsketen, gebaseerd op de pijlers: gezinsgericht, eenvoud, rechtsbescherming, transparant en lerend. De vernieuwing zit in het samenbrengen van de expertises en functionaliteiten op het gebied van veiligheid van de verschillende organisaties.

Naast een lokale infrastructuur en een goed (jeugd-)zorglandschap om het kind en het gezin heen, wordt er – in het Toekomstscenario – gekeken naar de mogelijkheid een tweede laag van zogeheten regionale veiligheidsteams te organiseren, waar de functies en onderdelen van organisaties zoals Veilig Thuis (VT), de Gecertificeerde Instellingen (GI) en de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) bij elkaar gebracht zijn en waar een verbinding is tussen zorg en veiligheid en tussen het gedwongen en vrijwillige kader. Het Rijk komt dus met een voorstel tot herinrichting van de jeugd- en gezinsbeschermingsketen, die vraagt om fundamentele, institutionele ingrepen die zorgvuldig moeten gebeuren in het belang van cliënten en medewerkers van o.a. Veilig Thuis. Het heeft consequenties voor alle GI's, VT's en de RvdK, maar ook voor het sociaal domein van de gemeenten en voor de aanbieders van jeugdhulp en bijvoorbeeld de volwassen-ggz. Er moet de komende tijd (mogelijk jaren) nog een aantal knopen worden doorgehakt, zoals:

- Wat betekent dit voor de overige taken van VT en de Raad voor de Kinderbescherming?
- Hoe zorg je voor een goede aansluiting met de strafrechtelijke keten, gezien de jeugdreclasseringstaak van de GI's?
- Als je organisaties meer in elkaar gaat schuiven, hoe zorg je voor de onafhankelijke toets en rechtsbescherming?
- Wat wordt de regionale schaal?
- Hoe verloopt de aansturing vanuit gemeenten en hoe sluit de nieuw te vormen regionale organisatie aan op het gemeentelijke domein?

¹ Dit is hetzelfde bureau als waarmee Veilig Thuis Twente heeft gewerkt.

Het Landelijk Netwerk Veilig Thuis (waarin de directeur VT aan deelneemt) en de VNG doen actief mee in de consultatierondes die gaan volgen. De planning is dat voor de zomer de uitkomsten van die consultatieronde bekend worden gemaakt en vervolgens wordt een definitieve keuze voorgelegd aan het nieuwe Kabinet. Bij goedkeuring willen de Ministeries het Toekomstscenario de komende twee a drie jaar geleidelijk en gestructureerd uitproberen op een aantal plekken in het land, om te kunnen evalueren en bijstellen, voordat het in het hele land wordt ingevoerd.

5. Centrumgemeente Nijmegen en Veilig Thuis doen mee aan Vervolgonderzoek Verwey Jonker

In november 2020 zijn de resultaten van de 2^e cohortstudie naar de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling gepubliceerd ([Kwestie van lange adem - Verwey-Jonker Instituut](#)). Dit onderzoek is door het Verwey Jonker Instituut uitgevoerd in opdracht van de dertien onderzochte Veilig Thuis-regio's, Augeo foundation en het Ministerie van VWS. In het onderzoek zijn gezinnen gevolgd die gemeld zijn bij Veilig Thuis. Voor gemeenten levert het onderzoek regionale beleidsinformatie op over welke doelgroep bereikt wordt door Veilig Thuis en welke problematiek er in deze gezinnen speelt in vergelijking met de rest van Nederland. Zie ook bijgevoegde infographic en factsheet. Dit onderzoek krijgt een vervolg. In deze 3^e cohortstudie worden de 13 niet eerder onderzochte regio's uitgenodigd om deel te nemen. Ook Centrumgemeente Nijmegen is benaderd om aan dit onderzoek deel te nemen en mede opdrachtgever te zijn van dit onderzoek. Nijmegen wil graag deelnemen aan het onderzoek evenals Veilig Thuis Gelderland-Zuid. Te zijner tijd worden de onderzoeksgegevens op regionaal niveau opgeleverd, bv. via factsheets of infographics. Het onderzoek wordt grotendeel gefinancierd door ZonMw (€ 459.120). Van de deelnemende regio's wordt een bijdrage van € 15.000,- voor twee jaar gevraagd. De kosten hiervan worden betaald uit de DUVO-middelen van Centrumgemeente Nijmegen.

6. Samenwerkingsconvenanten gegevensdeling en -verwerking OGGz

Momenteel werkt GGD Gelderland-Zuid aan een actueel convenant met mede-uitvoerende partijen in de OGGz over gegevensdeling en -verwerking in het kader van haar werkzaamheden op het terrein van de Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGz). Deze worden uitgevoerd door het team Bijzondere Zorg en door het samengestelde Interventieteam. Voor de uitvoering van de OGGz-taken is afstemming en samenwerking (met ketenpartners) een belangrijke voorwaarde. In het verleden zijn hierover afspraken gemaakt met diverse partners. Deze zijn vastgelegd en ondertekend in een samenwerkingsconvenant. Ontwikkelingen in de afgelopen jaren hebben veranderingen in de taken, de samenwerking en het juridisch kader teweeg gebracht. Daarom wordt nu een herziening van het convenant voorbereid. Het streven is om de ondertekening van de convenanten rond de zomer 2021 te hebben afgerond.

7. Subsidie 2021 voor de Ketenaanpak in Sekswork

De Ketenaanpak in Sekswork werd in de afgelopen jaren gefinancierd door middel van de landelijke Regeling Uitstapprogramma's Prostitutie (RUPS III). Deze regeling liep eind 2020 af. Vanaf 2021 stelt het Rijk de Decentralisatie-uitkering Uitstapprogramma's voor Prostituees (DUUP) beschikbaar aan de Centrumgemeenten. Organisaties in de regio Gelderland-Zuid, die in aanmerking wilden komen voor subsidie, konden deze aanvragen bij Centrumgemeente Nijmegen. MEE Gelderse Poort, Sterker en GGD Gelderland-Zuid hebben een gezamenlijke subsidieaanvraag ingediend voor de Ketenaanpak in Sekswork. Deze is door Centrumgemeente Nijmegen akkoord bevonden. Voor GGD Gelderland-Zuid betekent dit dat de financiering voor de coördinatie van de ketenaanpak en voor de inzet van een ervaringsdeskundige in 2021 wordt voortgezet. Deze taken zijn ondergebracht bij de afdeling Bijzondere Zorg.

8. Coördinatie nazorg (ex)-gedetineerden Rivierenland

GGD Gelderland-Zuid, afdeling Bijzondere Zorg wordt naar verwachting in het tweede kwartaal 2021 verantwoordelijk voor de coördinatie Nazorg ex-gedeteneerden in Rivierenland. Subregio Rivierenland heeft er in 2010 voor gekozen om een coördinatiepunt voor de nazorg voor ex-gedeteneerden te beleggen in het Zorg en Veiligheidshuis Rivierenland. Dit vanwege de vergroting van de efficiency en slagkracht door de gecoördineerde samenwerking tussen de partijen in de strafrecht- en de zorgketen. De coördinator is de schakel voor de organisatie van de (vrijwillige) nazorg aan ex-gedeteneerden, die na detentie een beroep willen doen op lokale voorzieningen. Dit houdt in dat de GGD in samenwerking met (lokale) ketenpartners ervoor zorgt dat ex-gedeteneerden nazorg aangeboden krijgen op verschillende leefgebieden (ID-bewijs, huisvesting,

werk & inkomen, zorg en schulden). Dit met als doel om terugkeer naar de maatschappij voor te bereiden en daarmee de indicatoren of aanleiding tot herhaald (strafbaar) gedrag weg te nemen of te verkleinen.

9. Voornemen Prenataal huisbezoek aan kwetsbare zwangeren en gezinnen door de JGZ

Voor een gezonde ontwikkeling van het kind is het cruciaal dat een kind een goede start kan maken in de eerste 1000 dagen. Zorgwekkende omstandigheden voor kinderen kunnen al tijdens de zwangerschap optreden. Daarom is het belangrijk dat met name kwetsbare zwangere vrouwen en gezinnen passende ondersteuning krijgen, gericht op het wegnemen van onder andere stress en op het bevorderen van sensitief ouderschap zodat meer kinderen gezond en veilig opgroeien. Hiertoe heeft de minister van VWS het voornemen om per 1 januari 2022 (was 1 juli 2021) in de Wet publieke gezondheid (Wpg) de verplichting voor gemeenten op te nemen om de JGZ een prenataal huisbezoek aan kwetsbare zwangeren en gezinnen aan te laten bieden. Dit voornemen komt voort uit het landelijke actieprogramma Kansrijke Start.

Het wetsvoorstel voorziet niet in het *aantal* huisbezoeken maar voorziet in *tijdige* hulp en ondersteuning. Het is aan de gemeente/uitvoerende JGZ-organisatie om voor een voldoende aanbod te zorgen ter opvolging van het prenatale huisbezoek.

Voor de uitvoering van het wetsvoorstel wordt jaarlijks € 5,3 miljoen in het gemeentefonds gestort. Het betreft hier geen geormerkt budget. Momenteel wordt in overleg met BZK en de VNG gekeken naar een verdeling over de gemeenten die recht doet aan het percentage vroeggeboorte en laag geboortegewicht per gemeente. Het streven is in de meicirculaire de verdeling van het budget over de gemeenten te publiceren.

Ten behoeve van de implementatie van het wetsvoorstel heeft VWS het NCJ de opdracht gegeven een handreiking te ontwikkelen. De handreiking dient als leidraad en ondersteuning voor de betrokken stakeholders bij de implementatie van het prenatale huisbezoek door de JGZ. De oplevering van de handreiking is gepland op 1 juli 2021.

10. Terugdringen Jeugdzorggebruik door inzet/bijdrage GGD

Het Algemeen Bestuur van de GGD heeft in september 2020 (tijdens de heidag van het AB) de GGD verzocht om, naast uitvoering van de JGZ-taken uit de Wet publieke gezondheid (Wpg), een (implementatie)plan te ontwikkelen om een bijdrage te leveren aan het terugdringen van het hoge jeugdzorggebruik. In 2021 zal binnen de afdeling JGZ (binnen begroting) een verkenners worden aangesteld om bij gemeenten, andere relevante netwerkpartners (waaronder onderwijsinstellingen, huisartsen, andere zorginstellingen), jeugd en inwoners te inventariseren wat de exacte vraag en behoefte is, om zodoende tot een plan van aanpak te komen ten behoeve van normalisatie en versterken van de eigen kracht van de jeugd. Dit om een bijdrage te leveren aan het terugdringen van het hoge jeugdzorggebruik. De uitkomsten van dit onderzoek en het plan van aanpak (incl. begroting) zullen te zijner tijd besproken worden in het Algemeen Bestuur. In de bijlage worden de activiteiten nader omschreven, die dit jaar worden uitgevoerd om tot een plan van aanpak te komen.

11. Uitbreiding Rijksvaccinatieprogramma (RVP)

De ontwikkeling van het Rijksvaccinatieprogramma staat niet stil. Er komen nieuwe vaccins op de markt, de kennis over vaccinaties neemt toe en soms komt een nieuwe infectieziekte in beeld. In de komende jaren worden er nieuwe vaccinaties aan het RVP toegevoegd. Voor de uitvoering van de uitbreiding van het RVP en de monitoring daarvan wordt extra geld gestort in het gemeentefonds. De vaccinaties zelf worden bekostigd door het RIVM.

In 2021 wordt het RVP uitgebreid met een meningokokkenvaccin voor 14 -jarigen. De daarmee gemoeide middelen worden toegevoegd aan de reeds eerder overgehevelde middelen voor de uitvoering van het RVP in het gemeentefonds. Zie de bijgevoegde nieuwsbrief van de VNG hierover van 17 december 2020.

12. Beheer GGD-archief wordt extern ondergebracht

Conform de tussen GGD Gelderland-Zuid en Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ) gesloten Dienstverleningsovereenkomst (DVO) is de VRGZ verantwoordelijk voor het beheer van het fysieke en digitale archief van de GGD Gelderland-Zuid. De afgelopen 6 jaar heeft de GGD bij haar tweejaarlijkse archiefaudit, 3 maal op rij, een dikke onvoldoende gekregen. Met name het beheer van het fysieke archief, het ontbreken van een kwaliteitssysteem en het onvoldoende geborgd hebben van Wet- en regelgeving waren terugkerende onderwerpen. Meerdere keren is, naar

aanleiding van de auditrapportages, het gesprek gevoerd met de archiefverantwoordelijken bij de VRGZ om verbeteringen te implementeren. Door de VRGZ opgestelde en door de archiefinspecteur geaccordeerde verbeterplannen, zijn niet of nauwelijks gerealiseerd.

De GGD is niet tevreden over de dienstverlening van de VRGZ op dit terrein en heeft daarom eind 2020 de regie genomen om tot verbetering van het archiefbeheer te komen. Diverse aanbevelingen uit de meeste recente archiefauditrapportage zijn inmiddels, met akkoord van de archiefinspecteur, gerealiseerd. Om het beheer van het fysieke archief – conform de vereisten van de Archiefwet- en regeling – op orde te krijgen zijn alternatieven onderzocht. Met toestemming van de archiefinspecteur heeft de DPG, naar aanleiding van dit onderzoek, besloten om het beheer van het volledige fysieke GGD archief onder te brengen bij een externe commerciële aanbieder. Dit wordt kostenneutraal gerealiseerd.

Met het plaatsen van het fysieke archief bij een externe aanbieder houdt de verantwoordelijkheid van de VRGZ voor het beheer van het GGD archief op. De VRGZ blijft enkel nog verantwoordelijk voor het verwerken en scannen van ontvangen fysieke poststukken. De DVO en bijbehorende financiële verdeelsleutel wordt hierop aangepast.

13. Suïcidepreventie

De overheid geeft steeds actiever invulling aan suïcidepreventie. Er ligt nu een wetsvoorstel waarin de plicht van de overheid om zich in te zetten voor suïcidepreventie wordt verankerd in de Wet publieke gezondheid (Wpg). De Minister van VWS wordt primair verantwoordelijk, onder meer voor een Landelijke Agenda Suïcidepreventie, een communicatiestrategie en een onderzoeksprogramma. Daarnaast wordt het bestaan van een gratis hulplijn wettelijk vastgelegd. Naast de landelijke verantwoordelijkheid van verschillende ministeries is er een verplichting opgenomen voor gemeenten om eigen beleid te voeren voor suïcidepreventie, waarvoor ze een specifieke bijdrage krijgen vanuit het gemeentefonds. Zij zijn overigens vrij in hoe zij dat doen. Bijgevoegd is een factsheet dat het geheel inzichtelijk maakt.